

к.е.н., викладач кафедри економіки підприємства

ВИЯВЛЕННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ НА БАЗІ МЕТОДОЛОГІЇ TUNING

Проект "TUNING EDUCATIONAL STRUCTURES IN EUROPE" (Гармонізація навчальних закладів у Європі) сприяє реалізації Болонського процесу. Даний проект є проектом створеним за ініціативою університетів, який має запропонувати конкретні підходи до впровадження Болонського процесу на рівні вищих навчальних закладів та предметних областей. Підходи, запропоновані в проекті полягають в методології розробки, перегляду, розвитку, впровадження та оцінювання навчальних програм для кожного з освітніх циклів (ступенів), визначених Болонською декларацією. Проект адресовано викладачам, аспірантам, студентам, всім, хто цікавиться проблемами сучасної вищої освіти.

В процесі реалізації проекту «Тюнінг» накопичен досвід по розробці компетенцій, результатів навчання та освітніх програм, визначених напрямлів предметної області на основі компетентнісного підходу. Даний проект служить основою для розробки контрольних опорних точок (точок прив'язки) на рівні предметної області. Вони є важливими для того, щоб навчальні програми були порівнянними та прозорими. Згідно цього проекту, кінцеві результати навчання формулюються як рівні компетентностей, яких повинен досягти студент. Зазначимо, що компетентність являє собою динамічне поєднання когнітивних та метакогнітивних вмінь, навичок, знань та розуміння, міжособистих, розумових та практичних вмінь, навичок, етичних цінностей. Цей проект передбачає зміну підходу, орієнтованого на викладача, на підходи, орієнтовані на студента. Саме студент повинен бути підготовленим до майбутньої ролі в суспільстві.

Проект служить платформою для вироблення узгоджених університетами ключових параметрів (компетенцій - результатів навчання) в різних предметних областях, необхідних для забезпечення порівнянності, сумісності та прозорості програм. Методологія Тюнінг підрозділяє компетенції на загальні та професійні для конкретних напрямів підготовки. Хоча Тюнінг визнає домінуюче значення професійних компетенцій, які формуються у студента в процесі освоєння програми, слід зазначити, що в освітніх закладах необхідно прикладати значних зусилль для створення середовища, яке формує загальні (універсальні) компетенції, що не залежать від предметної області. Запровадження системи навчання, орієнтованої на студента, пропонує переключення акценту з процесу навчання на його результати навчання, зміну ролі викладача і студента, концентрацію уваги на навчанні. В умовах різноманіття контекстів освіти та її зміни необхідно постійно стежити за вимогами суспільства до загальним і професійним компетенціям. Це диктує потребу в консультаціях і постійному перегляді інформації про адекватність сформованого списку компетенцій.

У будь-якому випадку потрібно пам'ятати про те, що формулювання компетенцій - це перший етап в логіці розробки освітніх програм. Це той початковий етап, який буде формувати якість випускника на виході. Для цього необхідно задіяти різні варіанти виявлення пріоритетних компетенцій (аналіз посадових інструкцій, облік професійних стандартів), у тому числі і методику опитування учасників освітнього процесу, запропоновану проектом «Тюнінг». Отже, матеріали проекту TUNING EDUCATIONAL STRUCTURES IN EUROPE будуть корисні для всіх вищих учбових закладів, які бажають запровадити принципи Болонського процесу, допоможуть їм знайти найбільш придатні засоби, щоб скористатися ними для адаптації до нього або створення навчальних програм, які б відповідали вимогам сьогоденного суспільства